

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyň Jiřiny Chmelové a Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **Quintero a. s.**, se sídlem náměstí Jiřího z Poděbrad 1561/9, Praha 3, zastoupena Mgr. Ondřejem Radilem, LL.M., advokátem se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2024, č. j. MHMP 1019230/2024, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2024, č. j. 10 A 76/2024 - 16,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2024, č. j. 10 A 76/2024 - 16, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] V projednávané věci se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda lze v důsledku změny právní úpravy zkrátit délku již běžící lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu.

[2] Stavební úřad prvostupňovým rozhodnutím zamítl žádost o vydání dodatečného povolení *Stavební úpravy domu č.p. 1659 v k.ú. Vinohrady, Laubova 2, Praha 3, které byly provedeny za účelem zřízení nového vstupu z náměstí Jiřího z Poděbrad do kavárny (označení B) v 1. NP*. První zamítavé rozhodnutí o odvolání zrušil Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 1. 2023, č. j. 5 A 37/2019 - 45, a to pro nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, spočívající v nedostatku odůvodnění. Následně žalovaný odvolání opět zamítl napadeným rozhodnutím. To bylo žalobkyni doručeno dne 20. 6. 2024 [tedy za účinnosti

zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)], a k podání žaloby jí tak začala běžet obecná dvouměsíční lhůta [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Žalobkyně proti napadenému rozhodnutí brojila žalobou, kterou podala dne 20. 8. 2024.

[3] Městský soud ji napadeným usnesením jako opožděnou odmítl. Shledal totiž, že v době jejího podání (20. 8. 2024) již platila zkrácená jednoměsíční lhůta k podání žaloby podle v té době účinného § 306 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (nový stavební zákon). Tento postup se uplatní, i pokud jím fakticky dojde ke zkrácení již započaté lhůty pro podání žaloby. Přejídná ustanovení nového stavebního zákona totiž nestanovují odchylku od obecně uplatňovaného pravidla nepravé retroaktivity. Z § 331 nového stavebního zákona pak *a contrario* vyplývá, že soudní řízení zahájená za účinnosti nového stavebního zákona se v plném rozsahu, a tedy i včetně lhůty k podání žaloby, řídí právě jím.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla usnesení městského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Výklad přijatý městským soudem je podle ní v rozporu se zákazem zpětné účinnosti právních norem a je nepřiměřeným zásahem do oprávněného očekávání stěžovatelky na zachování její stávající právní pozice. Podle stěžovatelky městský soud nesprávně aplikoval obecně uplatňovanou zásadu nepravé retroaktivity při střetu staré a nové právní úpravy. Nevzal přitom v potaz nález Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2024, sp. zn. Pl. ÚS 30/23, podle kterého se (ne)přípustnost nepravé retroaktivity posuzuje individuálně s ohledem na to, zda jeho aplikace nezasahuje do legitimního očekávání jednotlivce.

[6] K tomu podle stěžovatelky došlo. Samotné zkrácení lhůty k podání žaloby zasáhlo do jejího veřejného subjektivního práva podat žalobu do dvou měsíců od doručení napadeného rozhodnutí, podle zákona platného a účinného právě v době vzniku tohoto práva. Napadené usnesení rovněž zasahuje do ústavně garantovaného práva stěžovatelky na soudní ochranu před nezákonným rozhodnutím správních orgánů dle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

[7] Stěžovatelka rovněž upozorňuje na to, že legislativní proces spojený s přijetím nového stavebního zákona nebyl dostatečně předvídatelný na to, aby jednotlivcům poskytl dostatečný prostor k tomu připravit se na zkrácení lhůty k podání žaloby.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že má za to, že stěžovatelka podala žalobu podle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona opožděně, a rozhodnutí městského soudu tak bylo správné. Nejvyšší správní soud by měl proto kasační stížnost zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je projednatelná. Následně přezkoumal usnesení městského soudu v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti, včetně důvodů, ke kterým je povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Kasační stížnost je **důvodná**.

[10] K otázce ústavnosti zkrácení již běžících lhůt pro podání žaloby z důvodu nabytí účinnosti nového stavebního zákona se vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24. Tímto nálezem zrušil rozsudek NSS ze dne 7. 11. 2024, č. j. 3 As 183/2024 - 26, z nějž vycházel městský soud v napadeném usnesení. Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci aplikoval závěry Ústavního soudu.

[11] Na případ stěžovatelky, již lhůta k podání žaloby začala běžet již za předchozí právní úpravy a skončila za účinnosti nové, nedopadá žádné přechodné ustanovení nového stavebního zákona. Ani z § 331 tohoto zákona *a contrario* neplyne, že by se v těchto případech měla uplatnit zkrácená lhůta (srov. nálezy ÚS sp. zn. I. ÚS 3241/24, body 34 a 35).

[12] Je pravdou, že při absenci přechodného ustanovení se pro použití procesních pravidel připouští nepravá retroaktivita. Nejedná se však o bezpodmínečný příkaz, který by měl být aplikován mechanicky (tamtéž, bod 32). Pokud existuje více variant výkladu, musí se uplatnit ten, který více šetří podstatu a smysl základního práva stěžovatele na soudní ochranu a na přezkum zákonnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy (čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny). Takovým výkladem je výklad prospektivní, podle nějž zůstane již běžící dvouměsíční lhůta dle § 72 odst. 1 s. ř. s. zachována i po nabytí účinnosti nové právní úpravy. Zkrácení na jeden měsíc dle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona se uplatní až na lhůty započaté od 1. 7. 2024. Případný zásah do právní jistoty ostatních účastníků řízení způsobený uplatněním prospektivního výkladu nelze považovat za srovnatelně intenzivní (tamtéž, body 38 a 40).

[13] Nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že se nepravá retroaktivita *při plynutí lhůty pro podání žaloby projevuje na rozdíl od mnoha jiných procesních institutů relativně specificky, a to tím, že zkracuje již vzniklé právo podat žalobu za dříve stanovených podmínek, tedy v určité lhůtě* (tamtéž, bod 44).

[14] Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud dospěl k nesprávnému závěru o délce lhůty pro podání žaloby. Stěžovatelce počala běžet dvouměsíční lhůta dne 20. 6. 2024, a tak byla žaloba podaná dne 20. 8. 2024 včasná. Nebyly tak splněny podmínky pro odmítnutí žaloby.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a tak usnesení městského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu zde uvedeným (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2025

Ivo Pospíšil
předseda senátu